

СХВАЛЕНО

Протокол педагогічної ради
від _____ 2019 р.

№ _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Малинської ЗОШ І-ІІІ
ступенів №3

_____ О.М.Мельошин

(підпис)

(ініціали, прізвище)

_____ 2019 р.

М. П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Малинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №3
Житомирської області**

2019 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до освітньої програми

Малинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3

Малинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 є комунальною власністю Малинської міської ради Житомирської області. Управління та фінансування здійснюється відділом освіти виконкому Малинської міської ради, якому делеговані відповідні повноваження.

У **2019-2020** навчальному році у школі сформовано **27** класів , в яких навчається 683 учнів (з них у 1-4 класах – 298; 5-9 класах – 330; 10-11 класах – 55).

Перші класи школи здобувають освіту на базі ДНЗ № 1 «Дзвіночок», ДНЗ № 6 «Теремок» та ДНЗ № 7 «Ромашка». Для учнів 2-4-х класів функціонує дві групи продовженого дня за режимом роботи згідно листа Міністерства освіти та науки України № 1/9-468 від 29.12.2001 року.

1. Мета освітньої програми:

- реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);
- забезпечення діяльнійшої спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;
- реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків;
- наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;
- зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

2. Нормативно-правове забезпечення:

- Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87;
- Державний стандарт початкової загальної освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462;
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392;
- Постанова Кабінету Міністрів України №688 від 24.07.2019 року «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;
- Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607;
- Постанова № 588 від 9 серпня 2017 року «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.07.2017 № 1081 «Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступеня (початкова школа)»;
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 6 вересня 2018 року №2541-VIII;
- Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2018 року №545 (із змінами);
- Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 року 3872 (із змінами);
- Лист МОН від 05.08.2019 року №1/9-498 «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019-2020 н.р.»;
- Лист МОН від 26.06.2019 р. №1/9-409 «Щодо організації інклюзивного навчання у закладах освіти у 2019-2020 н.р.»;
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 407;
- Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 21.03.2018 року № 268;

- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405;
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408;
- Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 року № 693;
- Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 року № 627;
- Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 21.06.2018 року № 668.

3. Термін реалізації: 2019–2029 н. р.

4. Структура програми:

1 розділ – початкова освіта,

2 розділ – базова середня освіта,

3 розділ – профільна середня освіта.

4 розділ – структура навчального року та режим роботи ЗЗСО

Кожна з освітніх програм відповідного рівня визначає:

1. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.

2. Очікувані результати навчання учнів.

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

5. Напрямки реалізації.

Згідно з чинним законодавством організувати освітній процес відповідно до рівнів типових освітніх програм трьох ступенів навчання:

I ступінь – початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь – базова середня освіта тривалістю п'ять років;

III ступінь – профільна середня освіта тривалістю два роки.

1. При реалізації освітньої програми забезпечити:

– *логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;*

– *рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;*

– *використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;*

– *науково-дослідницьку діяльність, участь у проектах;*

– *профільне спрямування навчання в старшій школі, що сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечення якісної його реалізації;*

– *роботу з обдарованими дітьми;*

– *навчання дітей з особливими освітніми потребами.*

2. Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

3. Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

4. Запровадити в освітній процес школи сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

5. Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

6. Реалізувати навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

7. Забезпечити профільне навчання старшої школи за рахунок введення профільних предметів.

8. Врахувати вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

9. Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

6. Контроль і корекція.

– реалізувати проект «Шкільний моніторинг як інструмент системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система моніторингу досягнень здобувачами освіти результатів навчання, визначених Державним стандартом»;

– виробити критерії оцінки реалізації освітньої програми.

7. Принципи реалізації освітньої програми:

– забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;

– забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;

– розвиток інклюзивного освітнього середовища;

– забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;

– науковий характер освіти;

– цілісність і наступність системи освіти;

– прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;

– відповідальність і підзвітність закладів освіти перед громадами;

– інтеграція з ринком праці;

– нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;

– свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;

– гуманізм;

– демократизм;

– єдність навчання, виховання та розвитку;

– виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;

– формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;

- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невтручання політичних партій в освітній процес;
- невтручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

8. Система внутрішнього забезпечення якості освіти включає такі компоненти:

1) **кадрове забезпечення освітньої діяльності** – **53** педагогічних працівники з відповідною фаховою підготовкою.

2) **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності.** З усіх предметів навчального плану наявні програми, затверджені Міністерством освіти і науки України відповідно до листа МОН України від 01.07.2019 року 31/11-5966 «Щодо вивчення у закладах загальної середньої освіти навчальних предметів в 2019-2020 навчальному році», наказ МОН України №407 від 20.04.2018р. Забезпечення підручниками та посібниками, рекомендованими МОН України відповідно до централізованого надходження.

3) **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності.**

РОЗДІЛ 1

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу НУШ (1 цикл) визначено 805 годин/навчальний рік.

Освітню програму та робочий навчальний план 1-2 класів створено на основі Типового робочого навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою та типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко:

Назва освітньої галузі Класи	Кількість годин на рік				
	1	2	3	4	Разом
<i>Інваріантний складник</i>					
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350	350	
Українська мова і література	245	245	245	245	1365
Іншомовна освіта	70	105	105	105	
Математична	140	140	140	140	560
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	105	105	105	105	420
Технологічна	35	70	70	70	245
Інформатична					
Мистецька	70	70	70	70	280
Фізкультурна	105	105	105	105	420
Усього	770	840	840	840	3290
<i>Варіативний складник</i>					
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	35	35	140
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	23/805	23/805	/3080
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875	910	910	3500

Відповідно до робочого навчального плану (Додаток 1):

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами у перших класах;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Основною новацією у діяльності 1-х класів закладу освіти є структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується в інтегрованому курсі «Українська мова» та навчальному предметі «Іноземна мова». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання» або інтегрований курс цих навчальних предметів;

3 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання»;

4 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Освітні галузі «Математична», «Технологічна», «Фізкультурна» реалізуються через окремі предмети, відповідно, - «Математика», «Дизайн і технології», «Фізична культура».

Освітня галузь «Природнича, соціальна, здоров'язбережувальна та історична» представлена інтегрованим курсом «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується предметом «Мистецтво» .

Освітня галузь «Інформатична» реалізується предметом «Інформатика»

Для учнів 1-х класів за рахунок годин варіативного складника збільшено обсяг часу (по 1 годині) на вивчення інтегрованого курсу «Навчання грамоти».

Відповідно до наказу МОНУ від 20.04.2018 р. № 407 закладом освіти визначено загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів - 2695 годин/навчальний рік:

– для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,

– для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

На підставі цього наказу навчання в 3-4 класах закладу освіти здійснюється за навчальним планом початкової школи з українською мовою навчання (Таблиця 1):

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин		
		3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	14
	Іноземна мова	2	2	4
Математика	Математика	4	4	8
Природознавство	Природознавство	2	2	4
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	2
	Образотворче мистецтво	1	1	2
Технології	Трудове навчання	1	1	2

	Інформатика	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	2
	Фізична культура	3	3	6
Усього		21+3	21+3	42+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету		26	26	52

*Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження учнів початкових класів.

Відповідно до робочого навчального плану (Додаток 2):

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами у перших класах;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова», «Літературне читання», «Іноземна мова».

У другому, третьому і четвертому класах навчальний предмет «Українська мова» реалізується таким чином:

- I семестр - 4 години – українська мова,
3 години – літературне читання;
- II семестр – 3 години – українська мова,
4 години – літературне читання.

Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується предметом «Я у світі».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами

«Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими предметами - «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517) здійснюється поділ класів на групи при вивченні іноземної та української мови у 2-х класах, інформатики.

Варіативна частина робочого навчального плану складена на основі потреб і побажань учнів та їх батьків з урахуванням освітніх запитів, життєвих планів, індивідуальних особливостей школярів та можливостей педагогічного колективу і сприяє створенню реальних умов для повноцінного розвитку кожної особистості.

Для забезпечення загальноосвітнього розвитку учнів, їхньої загальної мовленнєвої культури, для збереження високого рівня мовного спілкування молодших школярів та у зв'язку з великим обсягом програмового матеріалу введено у варіативну частину робочого навчального плану додаткові години з української мови у 1-4-х класах по 1 год, індивідуальні заняття з предметів інваріантної складової у кожному з 3- 4-х класів по 1 год.

Учні 1 та 2 класів навчатимуться за Типовою освітньою програмою (О.Я. Савченко), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки від 21.03.2018р. №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти».

Учні 3-4-х класів навчатимуться у 2019-2020 навчальному році за Державним стандартом, затвердженим до набрання чинності Закону України «Про освіту», також типовою освітньою програмою, розробленою на його основі та затвердженою наказом Міністерства освіти і науки від 20.04.2018р. №407.

Зміст предметів, які вивчаються в початковій школі, закладений в переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня (затверджених наказом МОН від 29.05.2015 № 584).

Типова освітня програма
під керівництвом Савченко О.Я.
для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти I ступеня
(затверджені наказом МОН від 21.03.2018р. №268)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова і літературне читання.
2.	Математика.
3.	Мистецтво.
4.	Я досліджую світ.
5.	Інформатика.
6.	Дизайн і технології.
7.	Фізична культура.
8.	Іноземна мова.

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)

№ п/п	Назва навчальної програми
9.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів
11.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
12.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
13.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
14.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
15.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
16.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
17.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
18.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
19.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи

Зміст предметів, які вивчаються в початковій школі, закладений в переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня (затверджених наказом МОН від 29.05.2015р. №584).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 2 – 4 класах – 40 хвилин.

2. Очікувані результати навчання та формування компетентностей учнів

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта НУШ передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Типову освітню програму для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	Передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.
3	Математична компетентність	Передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини.
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	Передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5	Інноваційність	Передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.
6	Екологічна компетентність	Передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.

8	Навчання впродовж життя	Передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі.
9	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей	Передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.
10	Культурна компетентність	Передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.
11	Підприємливість та фінансова грамотність	Передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **наскрізні вміння**:

- читання з розумінням;
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;
- творчість та ініціативність;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- уміння конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими особами.

У процесі реалізації Освітньої програми враховано те, що необхідною умовою формування ключових компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної

навчально-пізнавальної діяльності, практична його спрямованість, а також встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.*

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які реалізуються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1 – 4 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська

компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє реалізації в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу:

- різні типи уроків:
 - формування компетентностей;
 - розвитку компетентностей;
 - перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
 - комбінований урок;
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років,

повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Розроблено програму шкільного моніторингу внутрішнього забезпечення якості освіти, яка включає такі компоненти:

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічні працівники*	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток від необхідного
1	2	3	4
Усього педагогічних працівників	18	18	100%
з них:			
мають відповідну освіту	18	18	100%
працюють у навчальному закладі за сумісництвом	-	-	-

5. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формульовальному оцінюванню, у 3-4 – формульовальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формульовальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо

корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення

Якість проведення навчальних занять оцінюється рівнем сформованості ключових компетентностей учнів, діяльнісним підходом до проведення занять, результатами навчальної роботи.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

РОЗДІЛ 2

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(Впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392).

Програма розроблена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Програмою передбачено:

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів- 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані закладу (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальний план закладу розроблено:

- на основі навчального плану ЗЗСО з навчанням українською мовою (Таблиця 1 до Типової освітньої програми ЗЗСО II ступеня)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

2. на основі навчального плану ЗЗСО з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
(Таблиця 10 до Типової освітньої програми ЗЗСО II ступеня)

Навчальний план

закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і вивченням мови корінного народу, національної меншини

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

3. на основі навчального плану ЗЗСО з українською мовою навчання і вивченням мови корінного народу, національної меншини
(Таблиця 12 до Типової освітньої програми ЗЗСО II ступеня)

Навчальний план
Закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і
вивченням мови корінного народу, національної меншини

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	2	2	2	2
	Мова корінного народу, національної меншини	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Навчальний план вміщає зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Варіативна складова навчальних планів використана на:

- підсилення предметів інваріантної складової;
- індивідуальні заняття та консультації.

Для формування громадської та соціальної компетентностей учнів на основі засвоєння ними базових фінансових знань та практичних навичок, їх використання у житті, сприяння соціальній адаптації учнів в умовах ринкового середовища та підвищення рівня фінансової грамотності учнів в середній школі введено у варіативну частину

робочого навчального плану години курсу за вибором «Фінансова грамотність»: у 8-А класі (1 год.), для формування норм поведінки у суспільстві, стосунків між людьми – етику: у 5-А та 5-Б класах. – по 1 год.

Для досягнення високої навчальної підготовленості учнів, забезпечення всебічного і глибокого засвоєння ними знань, поліпшення якості допрофільної підготовки, підсилення ступеня профілізації, формування знань, умінь і навичок, необхідних для раціонального використання засобів сучасних інформаційних технологій у процесі навчально-пізнавальної діяльності, проведення профорієнтаційної роботи, в навчальний план закладено ряд організаційно-навчальних ресурсів.

З метою підсилення предметів інваріантної складової введено додаткові години:

- у 6-А, 6-В кл. – математика – по 1 год.;

- у 7-А та 7-В, 8-А, 9-А, 9-Б, 9-В кл. – алгебра по 1 год.

На виконання Державної програми «Обдаровані діти», враховуючи інтереси і потреби школярів, навчальні досягнення і здібності учнів 5-9 класів та з метою якісної підготовки їх до участі в предметних олімпіадах, конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт у МАН та інших конкурсах, більш ґрунтовної підготовки випускників для вступу до вищих навчальних закладів шляхом проходження зовнішнього незалежного оцінювання, державної підсумкової атестації введено у варіативну складову робочого навчального плану індивідуальні та групові заняття: з української мови (9-А, 9-Б, 9-В кл.), німецької мови (8-Б кл.), інформатики (6-Б, 7-В, 8-А кл.), музичного мистецтва (6-А, 8-Б кл.).

Курс «Основи здоров'я» вивчається в 5-9 класах протягом усього навчального року.

Відповідно проведено поділ української мови у 5-А, 5-Б, 8-А, 8-Б, 9-В класах; англійської мови у 5-А, 5-Б, 8-А, 8-Б, 9-В класах; російської мови у 9-В класі; трудового навчання у 5-А, 5-Б, 8-А, 8-Б, 9-В класах; інформатики у 5-х, 6-х, 7-х, 8-х, 9-х класах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлена відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" .

Поділ класів на групи при вивченні української та іноземної мов, трудового навчання, інформатики здійснити відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

2. Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (затверджені наказами МОН України (затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407).

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту

2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Англійська мова	Рівень стандарту
4.	Німецька мова	Рівень стандарту
5.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
6.	Історія України	Рівень стандарту
7.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8.	Основи правознавства	Рівень стандарту
9.	Музичне мистецтво	Рівень стандарту
10.	Образотворче мистецтво	Рівень стандарту
11.	Мистецтво	Рівень стандарту
12.	Математика	Рівень стандарту
13.	Алгебра	Рівень стандарту
14.	Геометрія	Рівень стандарту
15.	Природознавство	Рівень стандарту
16.	Біологія	Рівень стандарту
17.	Географія	Рівень стандарту
18.	Фізика	Рівень стандарту
19.	Хімія	Рівень стандарту
20.	Трудове навчання	Рівень стандарту
21.	Інформатика	Рівень стандарту
22.	Основи здоров'я	Рівень стандарту
23.	Фізична культура	Рівень стандарту
24.	Етика	Рівень стандарту
25.	Фінансова грамотність	Рівень стандарту

Результати навчання повинні зробити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		<p>формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		<p>оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Педагогічному колективу закладу освіти приділити значну увагу організації навчання через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях:

Реалізація навчання за наскрізними лініями:

Напрямки	Зміст
організація навчального середовища	формування духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
окремі предмети	<ul style="list-style-type: none"> • впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок, бінарний урок,); • реалізація надпредметних, міжкласних та загальношкільних освітніх проектів; • систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних та надпредметних тем

курси за вибором	«Фінансова грамотність» «Етика»
позакласна навчальна робота	організація тематичних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби
робота гуртків	- «Сходинки здоров'я» - «Країна дивних слів» - «Барвінок»

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<i>Екологічна безпека й сталий розвиток</i>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<i>Громадянська відповідальність</i>	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<i>Здоров'я і безпека</i>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<i>Підприємливість і фінансова грамотність</i>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

1. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти

Основними формами організації освітнього процесу вважати різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей створити умови для проведення навчально-практичних занять з різних предметів як функції перевірки та оцінювання досягнення компетентностей учнів. Спрямувати роботу вчителів на проведення занять в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі роботу учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Розроблено програму шкільного моніторингу внутрішнього забезпечення якості освіти, яка включає такі компоненти:

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічні працівники*	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток від необхідного
1	2	3	4
Усього педагогічних працівників	32	32	100%
з них:			
мають відповідну освіту	32	32	100%
працюють у навчальному закладі за сумісництвом	2	2	-

5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

РОЗДІЛ 3

ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(Впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової загальної середньої освіти»).

Програма розроблена відповідно до наказів Міністерства освіти та науки від 20.04.2018 року № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» та від 20.04.2018 року № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», на виконання Закону України «Про освіту».

Освітня програма школи відповідно до наказу Міністерства освіти та науки від 20.04.2018 року № 408 передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Програмою передбачено:

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11 класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня (Додаток 4).

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Навчальним планом передбачено загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, а також передбачено години на курси за вибором.

Відповідно до робочого навчального плану (Додаток 4):

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами у десятому класі;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

У 10-му та 11-му класах навчання здійснюється за рівнем стандарту.

Навчальний план для 10-го та 11-го класів складений відповідно до Таблиці 2 до Типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня (наказ МОНУ №408 від 20.04.2018р.) (Додаток 4).

**Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	10	11
Базові предмети	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття)	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класи на групи)	38	38

У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

Мова і література корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Навчальним планом передбачено загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, а також передбачено години на курси за вибором, профільні предмети і спеціальні курси, факультативи та індивідуальні години.

Відповідно до робочого навчального плану:

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами у десятому та одинадцятому класах;

– визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Відповідно до постанови КМ України від 14 січня 2004 року №24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

При тематичному плануванні педагогами врахувати засоби інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів для реалізації наскрізних ліній.

Для досягнення високої навчальної підготовленості учнів, забезпечення всебічного і глибокого засвоєння ними знань, поліпшення якості профільної підготовки, підсилення ступеня профілізації, формування знань, умінь і навичок, необхідних для раціонального використання засобів сучасних інформаційних технологій у процесі навчально-пізнавальної діяльності, проведення профорієнтаційної роботи, в навчальний план закладено ряд організаційно-навчальних ресурсів.

Для формування громадянської та соціальної компетентностей учнів на основі засвоєння ними базових фінансових знань та практичних навичок, їх використання у житті, сприяння соціальної адаптації учнів в умовах ринкового середовища та підвищення рівня фінансової грамотності учнів у старшій школі введено у варіативну частину робочого навчального плану години курсу за вибором «Фінансова грамотність» у 11 класі - 1 год., для підвищення інтересу до вивчення іноземних мов – німецької мови у 11 кл. – 1 год.

З метою підсилення предметів інваріантної складової введено додаткові години:

– англійська мова – у 11 кл. - 1 год.;

- історія України – у 10 кл. та 11 кл. –по 0,5 год.

– математика - у 10 кл., – 2 год., у 11 кл., – 2 год.

Індивідуальною орієнтованістю на учня та підсилення профілю навчання введено в освітній процес вибірково-обов'язкові предмети «Інформатика» та «Мистецтво» для 10-го та 11-го класів.

На виконання Державної програми «Обдаровані діти», враховуючи інтереси і потреби школярів, навчальні досягнення і здібності учнів 10-11 класів та з метою якісної підготовки їх до участі в предметних олімпіадах, конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт у МАН та інших конкурсах, більш ґрунтовної підготовки випускників до державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання введено у варіативну складову робочого навчального плану індивідуальні та групові заняття: з української мови (10-11 кл.), англійської мови(10-11 кл.), історії України (11 кл.), математики (10-11 кл.).

2. Очікувані результати навчання учнів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН України від 23.10.2017 №1407).

10 клас

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту

2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Іноземна мова (англ.)	Рівень стандарту
5.	Історія України	Рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
7.	Громадянська освіта	Рівень стандарту
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10.	Географія	Рівень стандарту
11.	Фізика	Рівень стандарту
12.	Астрономія	Рівень стандарту
13.	Хімія	Рівень стандарту
14.	Фізична культура	Рівень стандарту
15.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
16.	Мистецтво	Рівень стандарту
17.	Інформатика	Рівень стандарту

11 клас

№	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Англійська мова	Рівень стандарту
5.	Історія України	Рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10.	Географія	Рівень стандарту
11.	Фізика і астрономія	Рівень стандарту
12.	Хімія	Рівень стандарту
13.	Фізична культура	Рівень стандарту
14.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
15.	Інформатика	Рівень стандарту
16.	Мистецтво	Рівень стандарту

Результати навчання повинні зробити внесок у формування *ключових компетентностей* учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і ненормованих іноземних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іноземні тексти.</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6.	Уміння вчитися	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	впродовж життя	<p>й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8.	Соціальна громадянська компетентності і	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу;</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		<p>налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Закладом освіти приділено велику увагу навчанню через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які

допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях:

Реалізація *навчання за наскрізними лініями*:

Напрямки	Зміст
- організація навчального середовища	– формування духовного, соціального і фізичного середовища навчання; – інноваційні технології навчання, освітні тренди.
- окремі предмети	– впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок, бінарний урок,); – реалізація надпредметних, міжкласових та загальношкільних освітніх проектів; – систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних та надпредметних тем
- позакласна навчальна робота	Організація тематичних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби
- робота гуртків	– Вартові Вітчизни – Інновація

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<i>Екологічна безпека й сталій розвиток</i>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<i>Громадянська відповідальність</i>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<i>Здоров'я і безпека</i>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<i>Підприємливість і фінансова грамотність</i>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

1. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти

Типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу вважати екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок

5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

РОЗДІЛ 4

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ ТА РЕЖИМ РОБОТИ ЗЗСО

МАЛИНСЬКА ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 3

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» 2019/2020 навчальний рік розпочинається 2 вересня святом - День знань - і закінчується не пізніше 1 липня 2020 року.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

I семестр – з 2 вересня по 24 грудня 2019 року,

II семестр – з 13 січня по 29 травня 2020 року.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули (орієнтовно):

Осінні 28.10.2019р. – 03.11.2019р. (7 календарних днів);

Зимові 25.12.2019р. – 12.01.2020р. (16 календарних днів);

Весняні 23.03.2020 – 29.03.2020 (7 календарних днів).

Як передбачено статтею 34 Закону України «Про загальну середню освіту», відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної

середньої освіти навчальний рік для учнів 4, 9, 11 класів закінчується проведенням державної підсумкової атестації.

Гранична наповнюваність класів та тривалість, уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

В Малинській ЗОШ I-III ступенів № 3 запроваджено режим навчально-виховного процесу, який регулюється розкладом уроків та розкладом занять другої половини дня. Тривалість уроків у 1-х класах становить 35 хв., у 2-4-х класах - 40 хв., 5-11-х класах - 45 хв. Навчально-виховний процес організовано в одну зміну за п'ятиденним режимом.

Різниця в часі навчальних годин перших-четвертих класів обов'язково обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять та консультацій з учнями.

Режим роботи закладу: п'ятиденний навчальний тиждень.

Навчання ведеться українською мовою.

Навчальні заняття в школі розпочинаються о 8.30

1 урок - 8.30 – (9.10) 9.15 5 урок - 12.30 – (13.10) 13.15

2 урок - 9.30 – (10.10) 10.15 6 урок - 13.30 – 14.15

3 урок - 10.30 – (11.10) 11.15 7 урок - 14.30 – 15.15

4 урок - 11.30 – (12.10) 12.15 8 урок - 15.05 – 15.50

В цілому, у робочому навчальному плані використано **828 години** (з них на предмети інваріантної складової – **774,5 год.**, варіативної складової – **53,5 год.** (на додаткові години, курси та предмети за вибором – **16 год.**, індивідуальні та групові заняття – **37,5 год.**).

Рішенням педагогічної ради №1 від 30.08.2019 року визначено перерозподіл тижневого навантаження предметів між семестрами:

Клас	Навчальний предмет	I семестр	II семестр
5-ті класи	українська мова	3	4
6-ті класи	українська мова	4	3
7-мі класи	українська мова	3	2
7-мі класи	хімія	1	2
8-ті класи	історія України	2	1
9-ті класи	географія	2	1
9-ті класи	історія України	1	2
10-й клас	географія	2	1
10-й клас	хімія	1	2
10-й клас	Захист Вітчизни	1	2
11-й клас	Захист Вітчизни	2	1

Навчальний план
Малинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3
на 2019-2020 н. р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		1А	1Б	1В	2А	2Б	2В
I. Інваріантний складник							
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	7	7			
	Українська мова і Читання				7	7	7
	Іноземна мова (англ.)	2	2	2	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>
Математична	Математика	4	4	4	4	4	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3
	Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	-	-	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Усього		22	22	22	24	24	24
II. Варіативний складник							
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин		23/805	23/805	23/805	25/875	25/875	25/875
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		20/700	20/700	20/700	22/770	22/770	22/770
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		805	805	805	875	875	875

Затверджений рішенням педради № 1 від 30.08.2019 р.

**Навчальний план
Малинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №3
на 2019-2020 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		3А	3Б	3В	4А	4Б	4В
Мови і літератури	Українська мова	7	7	7	7	7	7
	Іноземна мова(англ.)	2	2	2	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Усього		24	24	24	24	24	24
ІІ. Варіативна складова							
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2	2	2
Разом		26	26	26	26	26	26
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без урахування часу на заняття з фізичної культури, індивідуальні та групові заняття)		23			23		
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26			26		
Граничний обсяг домашнього завдання		70хв.			90хв.		

Затверджений рішенням педради № 1 від 30.08.2019 р.

Навчальний план
Малинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №3 на 2019-2020 н.р.
І. Інваріантна складова

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах												
		5-А д.1	5-Б д.1	6-А д.1	6-Б д.12	6-В д.10	7-А д.10	7-Б д.1	7-В д.10	8-А д.1	8-Б д.1	9-А д.12	9-Б д.10	9-В д.12
Мови і Літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2,5	2,5	2	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова (англ.)	3	3	3	2	2	2	3	2	3	3	2	2	2
	Друга іноземна мова(нім.)/ мова нац. меншин (рос.)	-	-	-	2р.	2н.	2н.		2н.			2р.	2н.	2р.
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільство з навство	Історія України (Вступ до історії)	1	1				1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»			2	2	2								
	Всесвітня історія						1	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства										1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво						1	1	1					
	Образотворче мистецтво						1	1	1					
	Мистецтво	2	2	2	2	2				1	1	1	1	1
Математика	Математика	4	4	4+1 д	4	4+1 д								
	Алгебра						2+1 д	2	2+1 д	2+1д	2	2+1 д	2+1 д	2+1д
	Геометрія						2	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	2											
	Біологія			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія			2	2	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5
	Фізика						2	2	2	2	2	3	3	3
	Хімія						1,5	1,5	1,5	2	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		23,5 +3+ =26, 5	23,5 +3+ =26,5	26,5 +3+ 1д= 30,5	27,5 +3+ = 30,5	27,5 +3+ 1д= 31,5	29+ 3+1 д= 33	28+ 3 = 31	29+ 3 +1д = 32,5	28,5+3 + = 31,5	28,5+3 = 31,5	31+ 3+1 д = 35	31+ 3+1 д = 35	31+ 3+1 д = 35

II. Варіативна складова

Додатковий час на навчальні предмети (підсилення предметів), курси за вибором

Етика	1д	1д											
Разом	27,5	27,5	30,5	30,5	31,5	33	31	33	32,5	31,5	35	35	35
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	28		31			32			33		33		

Індивідуальні та групові заняття та консультації

Українська мова											<u>1i</u>	1i	1i
Англійська мова													
Німецька мова										<u>2i</u>			
Історія України													
Російська мова													
Фінансова грамотність									<u>1i</u>				
Інформатика				<u>1i</u>				1i	<u>1i</u>				
Алгебра													
Фізика													
Біологія													
Музичне мистецтво			<u>1i</u>							<u>1i</u>			
Трудове навчання													
Разом	27,5	27,5	31,5	31,5	31,5	33	31	34	34,5	34,5	36	36	36
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	30	30	33	34	34	35	33,5	35	34,5	34,5	36	36	36
	5-А д.1	5-Б д.1	6-А д.1	6-Б д.12	6-В д.10	7-А д.10	7-Б д.1	7-В д.10	8-А д.1	8-Б д.1	9-А д.12	9-Б д.10	9-В д.12

Затверджений рішенням педради № 1 від 30.08.2019 р.

Навчальний план
Малинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 на 2019-2020н.р.

№ п/п	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		10 клас	11 клас
Базові предмети			
1	Українська мова	2	2
2	Українська література	2	2
3	Зарубіжна література	1	1
4	Іноземна мова (англ.)	2	2+1д
5	Історія України	1,5+0,5д	1,5+0,5д
6	Всесвітня історія	1	1
7	Громадянська освіта	2	-
8	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+2д	3+2д
9	Біологія та екологія	2	2
10	Географія	1,5	1
11	Фізика та астрономія	3	4
12	Хімія	1,5	2
13	Фізична культура	3	3
14	Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети			
15	Інформатика	3	2
16	Технології		-
17	Мистецтво		1
Разом		30+2,5д=32,5	29+3,5д=32,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		8	9
Українська мова		1i	1i
Німецька мова			1i
Фінансова грамотність			1i
Англійська мова		1i	0,5i
Історія України			1i
Математика		1i	1i
Гранично допустиме навантаження на учня		33	33
Разом		35,5	38
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)		38	38

